

Redacțiunea, Administrațiunea
și Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare, Târgul
Inului Nr. 30.
Brevetele neînscrise nu se primesc.
Manuscrisurile nu se returnează.
Brevetele de anunțuri:
Brașov, piața mare, Târgul
Inului Nr. 30.
Inscrise mai primesc în Viena
E. Moss, Hasenstein & Vogler (Otto
Moss), H. Schalek, Alois Herndl, M.
Duka, A. Oppelik, J. Donnerberg; în
Viena: A. V. Goldberger, Eck-
stein Bernat; în Frankfurt: G. L.
Dobbe; în Hamburg: A. Steiner.
Prețurile inserțiilor: o serie
garantată pe o coloană 6 cr. și
50 cr. timbru pentru o publi-
care. Publicări mai dese după
tarifă și învoială.
Reclame pe pagina a III-a o
seră 10 cr. v. a. sau 80 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANULU IV.

„Gazeta“ este în fă-care di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.
Se primumără la toate oficiile
postale din țară și din afară
și la dd. colectori.
Abonamentul pentru Brașov:
a administrațiune, piața mare,
Târgul Inului Nr. 30 etagiul
I.: pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.
Cu dusul în casă: Pe un an
12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni
3 fl. Un exemplar 5 cr. v. a.
sau 15 bani. Atâtă abonamen-
tele cât și inserțiunile sunt
a se plăti înainte.

Nr. 214.

Brașov, Luni-Marti, 29 Septembrie (11 Octombrie)

1892.

Nou abonament
la
„GAZETA TRANSILVANIEI“.
Cu 1 Octombrie 1892 st. v.
se deschide nou abonament
la care invităm
pe toți amicii și sprijinitorii fâiei noastre.

Prețul abonamentului:
Pentru Austro-Ungaria: pe trei luni 3 fl.,
pe șase luni 6 fl., pe un an 12 fl.
Pentru România și străinătate: pe trei
luni 10 franci, pe șase luni 20 franci, pe un
an 40 franci.

**Abonamente la numerele cu data de
Duminică:**

Pentru Austro-Ungaria: pe an 2 fl., pe
șase luni 1 fl.
Pentru România și străinătate: pe an 8
franci, pe șase luni 4 franci.
Abonarea se poate face mai ușor și
mai repede prin mandate postale.

Administrațiunea
„Gazetei Transilvaniei“.

Canalisarea Oltului.

I.

Decă poporul român s'a men-
ținut pe pământul vechei Dacie
intact cu toate furtunile și vijeli-
ile, ce au trecut peste el timp de
nouăsprezece sute de ani, în nu-
mărul și importanța ce o are și
ași, cauza este tocmai, că el o-
cupase și ținea în a sa stăpânire
căile principale de comunicațiune
între Occident și Orient, vadu-
rile Dunării și trecătorile Carpa-
ților inespugnabili, ce le posedă
pe deplin încă și ași. Și nu este
destul, că le a conservat până
ași, ci trebuie să stăruim să le
menținem și păstrăm și pentru
viitor.

Ne vom încerca deci, din a
noastră parte și din punct de ve-
dere românesc, de a trata aici
una din cestiunile economice prin-
cipale și de actualitate: *canalisarea
Oltului*, în speranță, că condeie

mai abile și mai încercate decât
al nostru ne vor să succeda ori
combate, tratându pe rând cana-
lizația și navigația Oltului, a Mu-
rășului, Someșului și altele, căci
din discuțiune se naște lumină și
poate și orecări folose directe pen-
tru popor.

Se naște întrebarea, decă Ol-
tul este canalizabil și naviga-
bil, ori plutitor; și în cazul,
când s'ar canaliza ce consecințe
ar ave și ce tolăse ar aduce pen-
tru popor și regiunile dimpre-
jur? Pe Olt s'au făcut încercări
de navigația de diferite ori. Pe
cum se știe cu siguranță, pe tim-
puls răsboiului austro-turcesc, la
1789, au fost scoborite pe el
dela Sibiu (Avrig) în jos plute
încărcate cu proviant pentru oș-
tirea austriacă, care atunci opera
în România mică (Oltenia). Apoi
după sistarea răsboiului cu Turcii,
atât pe la finele secolului tre-
cut, cât și în secolul prezent
pe la anii 1832, 1842, 1843, s'au
făcut din partea municipiului Si-
biu și a negustorilor de acolo
diferite încercări pentru deschide-
rea unei navigațiuni și plutiri sis-
tematice pe Olt. Totu acești na-
vigator și anteluptători dăc un-
nim în rapoartele și memoriile lor,
că navigabilitatea Oltului stă a-
fară de ori ce indoială, și pe lângă
unele mici curățiri și aprofundări
a albiei, în apropierea mănăstiri-
lor Clopot și Cornet. nu stă
nimic în contra deschiderii unei
scoboriri regulate de plute și șle-
pur, — navigațiunei. Der pe partea
României, din cauza pantei celei
mari, cursul apei este atât de
repede și urcarea vaselor dela
Dunăre în sus pe Olt atât de
dificilă și costisitoare, încât este
mai profitabil să vinși și să des-
fac vasele cu totul la Dunăre,
decât să le mai aduci în sus.
Actualmente se întreține o plutire

regulată și destul de activă pe
Olt, der numai pe partea Româ-
niei. Cunoscuta societate comer-
cială Moroiano, Nedelcovici &
Comp. din București, taie groși
din creștetul munților din apro-
pierea frontierei transilvane și mână
isolați pe apa Lotrului în jos până
la gura Lotrului în Olt, unde le-
gându-i și făcându-i plute, le duc
apoi pe Olt în jos până în Du-
năre și de acolo la ferestrul lor
cel mare cu vapor dela Giurgiu.

Sibiienii de câțiva ani încoco-
erăși au început să facă o via
agitațiune pentru canalizarea și
deschiderea navigațiunei pe Olt.
Este cunoscut, că astă primăvară
nise ingineri-esperți, delegați ai
ministrului ungar de agricultură,
și un delegat al ministrului
lucrărilor publice al României
s'au scoborit dela Făgăraș în jos,
cu o barcă construită anume, până
în Dunăre spre a face sondagii și
cercetări în vederea navigațiunei
și a canalisării Oltului. Espertisa
lor n'am vădit-o, der se vede, că
n'a fost decăt favorabilă cestiune-
nei, deorece în urma ei am citit
prin „Gazeta“, că ministrul ung.
de agricultură a însărcinat pe in-
ginerul Felix Büchler dela ofi-
ciul fluvial diu Biserica albă
să facă până la August anul
viitor planurile și devisurile pen-
tru canalizarea Oltului. Se vede
deci, că lucrurile iau o față des-
tul de serioasă și într'un an doi
se vor începe lucrările de ambe
părțile, deorece ambele guverne
sunt egal interesate în cestiune.
Prin canalizarea Oltului și prin lăr-
girea și aprofundarea albiei sale în
strimtorile dela Turnu Roșu se va
obține o curgere mai liniștită și mai
egală și pe partea României, ca
vapoarele și corăbiile să se potă
urca din Dunăre în sus până în
Transilvania, până către Brașov,
și în scurtă vreme apoi să avem

și societăți de vapor între noi,
și proprietari de șlepur, plute,
vapor.

Acum se naște întrebarea este
Oltul navigabil în Transilvania?

Apă este destul în el și el
este destul de larg și de adânc
pentru ca să circule vase mai mici
și mai ușore, șlepur și plute, până
câtă Brașov și poate și mai sus,
căci este mai mare decăt Bega,
Timișul, Moldova, Saale etc., cel
mult în câte-va locuri, unde sunt
piepturi pré tari, albia va trebui
curățită și adâncită, eventual
taiată alta din nou și făcute câ-
te-va ecluse — inchiatori, — pen-
tru urcarea vapoarelor, așa încât
vapoarele și mărfurile vor ajunge
pe cale directă, fără debarcare,
dela Brașov până la Dunăre și
viceversa dela Mare și Dunăre
până la Sibiu și Brașov, even-
tual până în Săcuime. Inse lă-
sându partea tehnică și nautică
la o parte să trecem la partea
economică.

Este avantajosă canalizarea
Oltului și deschiderea navigați-
unei pe Olt pentru noi Românii
Ardeleni, și cum avem să ne pur-
tăm față de ea?

Neapărat, că ea este avan-
tagiosă și făcută spre binele și
folosul nostru al tuturor, și deci
ea trebuie săpriginită cu totă
căldura și cu tot interesul și
din partea noastră.

Comunele riverane să caute să
ofere pentru debarcader cheiagi
și magazii locurile cele mai fru-
mose și mai apropiate de comună,
decă s'ar pute chiar în fața ori
marginie comunei, căci tot noi
câștigăm din timp și parale, și
se nu ni-se mai întempe ceea ce
s'a întemplat la trasarea căii fe-
rate, că, deși linia terată trece în
marginea satului, totuși gara s'a
făcut 2—3—4 km. departe de
sat și oraș, cum este la Blașiu,

„FOILETONULU GAZ. TRANS.“

Jidovul răcător.

De Svatopluc Cech.

Poch! poch! Ce strigoi se mișcă
erăși? Nici măcar un moment n'are
omul linise! Poch! poch! Ei, bate
numai, cât îți va plăce.

Ușa scărțai. Ea nu era zăvorită.
Afarisit, când îți uși! Nu potesc
domnul țigarete, chichlimbară veritabilă,
cea mai bună calitate — perii de cap
din oțel — uncul mijloc pentru a îm-
peda căderea pĂrului — binoclu —
poate pofii un baston subțire de promenadă,
cea mai nouă modă, ușor, subțire
la Sarah Bernhardt?

„Nimic, nimic!“ strigau nerăbdă-
tor, fără ca să-mi întorcă capul dela
masa de scris.

„Poate totuși ceva! Parfum verita-
bil parisiens — pomadă ungueră de
mustăți — jariatiere de damă, minunate
și de mătăș — veste pentru sănătate
din flanelă — album pentru poesii?“

„Nimic, nimic!“ strigau cu sĂ-
bătăci.

„Am și punguțe pentru bani din
iucht rusesc mirositor — botoni pre-
țioși, barometre, tablouri în cadre pre-
țioșe, fotografii picante, inele pentru bă-
tături —“

„Nimic — la dracu — nimic!“
mă răstii eu cu sĂbătăci și sĂrii, ca
un leu, ca prin o faptă repede să mă
scap de vĂndĂtorul supĂrăcios.

Der imi lĂsai erăși în jos mĂnile
ridicate, surprins mă oprii. Inaintea
mea sta un Evreu străvechiu de o în-
fățișare neobișnuită. De pe capul său
plecat adĂnc pe pept, undula un pĂr
încurcat și argintiu aprĂpe până la
brĂul caftanului se țin rupt și terfelit;
barba stufoasă se întindea peste pept,
dela tĂmpie atĂrnau doi perciuni colo-
sali, învĂrțiți ca șiroful, cari la ori ce
mișcare a feței mobile, a cĂrei piele gal-
benă era plină de încrețituri, se mișcau
încoco și încolo.

Der ochii săi negri scĂnteiau sub
sprĂncenele stufoșe, cari atĂrnau desupra
lor ca doi fulgi mari de zĂpadă, în foc
juvenil și buzele livide arĂtau la un
suris viclĂn două șiruri de dinți, a
oĂrĂrĂ lucire și aibĂ emulau cu mĂr-

gĂritare false, pe cari degetele sale le
scoteau spre ispitire din lada deschisă,
ce o avea atĂrnată de gĂt, plină cu un
amestec seducĂtor și strălucitor de
mĂrunțur.

„Domnul nu doresce aceste mĂr-
gĂritare?“ dice Evreul mai departe.
„SĂu pĂte praful acesta parisiens? SĂu
dĂr altoeva? O, domnul pĂte să le vadă
tĂte, acĂsta nu costă nimic. Totu ce
vede domnul, e fabulos de frumos,
fabulos de bun, fabulos de ieftin,
fabulos —“

„Spune-mi mai bine, de câți ani ești,
Methusalem?“

„O, domnul e prea bun. Câți ani?
O, mult, mult! SĂ-i numĂrăm! O miĂ
— opt sute — șapte dec și cinc —
sĂu șapte dec și șase — nu — șapte-
dec și cinc — memoria mi-se slĂbesce,
iubitul meu domn, scade —“

„Ce, o miĂ și opt dec ani?“ strigai
eu rĂdĂnd. „Așa de bĂtrĂn ar putĂ fi
jidovul răcător!“

„Minunea lui Dumnezeu! Domnul
a ghicit! Da, jidovul răcător se com-
plimentĂ față de domnul și-i reco-

manda cu cea mai mare căldură, câteva
dintre aceste perii de dinți fine.“

„Ha, ha, jidovul răcător! Tu
— jidovul răcător! Și nu ție rușine
ca să mai umbli încă în secolul nostru
luminat?“

„SĂ mă rușinez? De ce să mă ru-
șinez? Umblă în lume magnetisator,
feciore stigmatizate, conjurator de spirite,
doctor, cari vindecă oftica și chelia ca-
pului, așadĂ de ce să nu umble și ji-
dovul răcător?“

„Jidovul răcător cu o ladă por-
tativă la sine și cu chitanța dĂrei plĂ-
tite în buzunar — ha, ha, —“

„Pentru ce ride domnul? Crede
dĂnsul, că ași trebui să aparĂ numai
în strente fălĂinde și în sandale prĂ-
fuite, cu măciuca obligată și cu semnul
blĂstemului pe frunte? Cu unĂ cuvĂnt
în costumul de comediant, cum mă
amintesc scriitorii fanatici cu mare
grĂiĂ? Posibil — nu-mi aducĂ bine
aminte — posibil, că așa cĂlĂtoriam
în timpurile străvechi, cam în anii după
risipirea Ierusalimului. Der din timpul
acela mi-am schimbat de nenĂmĂrateori

Braşov etc. Prin regularea şi canalizarea Oltului, evitându-se inundaţiunile colosale şi ruperile malurilor de apă, pământul din apropiere va câştiga enorm în valoare, parte din cauza siguranţei producţiunii şi recoltelor şi parte din cauza înlesnirii mijloacelor de transport şi comunicaţiune, căci obţine posibilitatea de a încărca şi vinde produsele de pe loc chiar. Apoi în comunele mari, cari vor obţine debarcadere, chei, magazii etc., cari toate vor urca în deosebit şi însuşi valoarea pământurilor locale, şi vor oferi locuitorilor posibilitatea de a vinde şi desface la călătorii multe lucruri de necesitate zilnică: fructe, legume, pui, ouă, bătăi etc. Pentru produsele pământului şi ale manufacturii, pe lângă pieţele şi debuşeurile de apă, vom obţine altele noi, eventuală vom câştiga din speşele de transport, cari măresc beneficiul şi profitul nostru, căci în locul transportului scump cu carul cu vite sau cu trenul, vine transportul pe apă, care este de 10 ori mai ieftin. 4—6 oameni încarcă şi transportă pe un şlep — încărcătura la 15—20 vagoane etc.

Mi se va obiecta pte, că noi n'avem ce transporta şi duce, deoarece bucate nu putem produce multe; că păduri de tăiat n'avem şi delurile noastre, destinate pădurei, stau plesuie; că noi suntem săraci n'avem nici capitale mari, nici capitalişti şi meseriaşi între noi, ci poporul nostru este numai popor agricol. Aşa este, recunosc şi eu acesta, der proverbul românescă: chiriă deşteptă pe chirigiu. Acesta va fi şi cu noi, să fiă numai cerere şi căutare şi ne vom iscusii şi mişca şi noi.

În următoarele ne vom sili a enumera unele produse ale solului nostru şi unele industrii locale, cari cu timpul s'ar putea dezvolta.

CRONICA POLITICA.

— 28 Septembrie.

Foile ungurese, între cari şi „*Budapesti Hirap*“, aduc un interesant comunicat sub titlul „*Croaţii şi delegaţiunea*“. Numita foie spune, că în subcomisiunile însărcinate cu studiarea poziţiilor budgetului militar a născut o generală surprindere faptul, că doi dintre delegaţii croaţi, cari au fost aleşi a face parte în numite comisii, au lipsit cu

esteriorul, totdeauna după timp şi după modă. După cum e timpul, aşa e şi haina! Timpurile se schimbă şi noi cu ele! Nu e mult de când, purtam încă pata galbenă pe manta — acum stau înaintea d-tale în caftan polonesu. Şi mâne mă veţi pute în haină de salon, pute chiar şi cu un ordin strălucitor pe piept. Eu sunt Proteus. Aici apar cu legătura pe spinare, colo în frac elegantă — aici eraşi cu pălăria de doctor — colo în uniformă militară, pute nu există în lume vre-o haină, care n'aşi putea o să o îmbracă — —

„Acesta, firesce că e minunat! Der tu peregrin rătăcitor, lasăşi negotul şi odihneşte-te în călătoria ta de o mie de ani! De sigură că eşi foarte obosit. Şi povestese-mi, te rog, cum te-ai simţit în craterul muntelui vomator de foc şi în alte situaţii, în cari te-a dus dorul ardeor vecinic nepotolit, cătră îmbrăţişarea rece a morţii?“

„Domnul d'or' nu crede astfel de poveşti proste? Nici chiar în vis nu ni-a venit priu miute, să caută nimisirea. Mi place în lume şi mi dorescu, să petrec încă multă, multă vreme în ea. Din contră adevărul este: în Cu-

totul dela şedinţe, ne luând parte până acum la nici una. Imprejurarea acesta, spune numita foie, a format obiect de discuşiune în şedinţa subcomisiunii de război şi e probabil, că presidentul delegaţiei maghiare va provoca pe numiţii delegaţi să se declare, decă şi mai departe vor să observe această atitudine, căci la casă afirmativ ei vor trebui să pte şi consecenţele atitudinii lor.

În numărul din Septembrie al revistei „*Contemporary Review*“ a apărut un articol în care se vorbeşte despre Papa şi Ungaria. Autorul articolului spune, că relaţiile dintre Curia romană şi guvernul maghiar sunt foarte în cordate, pe când de altă parte, Republica francoasă, care în multe privinţe a atacat vehement biserica, în timpul din urmă a primit dela Roma un fel de întărire a politicii sale şi a sistemului de guvernare republicanu. Curia romană, dice numita foie, îşi dă totă similitudinea s'ea Republicii pacea şi liniştea, er pe Ungaria s'o aducă în încercături. Cheia acestei atitudini a Curiei romane este, că monarchia noastră face parte din tripla alianţă. Acesta se vede şi din împrejurarea, că Papa va revoca în curând pe nunciul Galimberti din misiunea sa politică în Austro-Ungaria, pentru că astfel se dea cu atât mai virtosă expresiune tendinţelor sfântului scaun din Roma faţă de politica alianţei întreprinse. În combinaţia cu acesta e şi amânarea alegerii noilor cardinali. Decă Papa Leo XIII va muri până când nu s'au numit noi cardinali, atunci tripla alianţă va avé în noua conclavă mai puţin cu cinci voturi, de cum i s'ar conveni. Autorul articolului espune apoi pe larg cestiunea matriculelor în Ungaria, comunicându şi ordinaţiunea ministrului Csaky privitoare la această cestiune, care se agit în Ungaria de lungă timp. La sfârşit autorul articolului dice, că înainte de ce Csaky ar fi dat numita ordinaţiune, primatul a dat o circulară cătră clerul catolic în care îl provoca, să se supună dispoziţiunilor ministrului de culte în cestiunea matriculelor.

Din delegaţiuni.

În 7 Octomvre n. delegaţiunea ungară a început desbaterile asupra budgetului pentru armată. Raportul *Rakovsky István*, după ce făcu o generală ochire peste această parte din budget, recomandă primirea budgetului, care face suma de 126956,000, adică faţă cu cel din anul trecut un spor de 4,200,000 florini. Raportorul dice între altele, că motivarea budgetului

grijire m'am ferit de peire, am fugit cu frica de morţe, care de penumbrate ori în diferite locuri m'a ameninţat şi sub mii de forme îngrozitoare. Săbii romane ţintiră spre peptul meu — lamele străambe de Damasc fulgerară asupra capului meu — armele tuturor timpurilor şi naţiunilor îşi încercară tăişul lor pe gramaşii mei tari, — flacărele sfinte incisiunii au ars în jurul soldurilor mele — de mii de ori pătrunse la urechia mea îngrozită s'elbaticul strigat hepp hepp şi măciucile multimei infuriate slobozite asupra-mi mă goneau ca pe un vânat s'elbatic prin stradele mici şi colţurose ale oraşelor medievale. — — Dér Jehova ocroti cu îndurare pe alesul său. Eşii sănătos şi nevătămat din toate neajunsurile, soşpai norocos din această mare de lacrimi şi de sânge, am resistat tuturor prigonirilor crâncene — în adevăr sunt vecinic, nedestructibil, nepustiit, ca aceste curele pentru pantalon, pe cari le pot recomanda domnului cu conştiinţă curată — —

(Va urma.)

pentru armată este greşită şi nu dă nici o lămurire privitor la sporul netăgăduit. Răspunsul ministrului de război în cestiunea unei academii militare maghiare, dice *Rakovsky*, nu corespunde în ce privese limba maghiară, cu atitudinea pe care a arătat-o delegaţia faţă cu pretenşiunile drepte ale armatei. Ministrul comun de război nu arată pe deplin conştiinţa, că el n'are de a face numai cu naţionalitatea maghiară, ci să faţă cu statutul maghiar şi în privinţa acesta e responsabil şi preşedintele guvernului unguresc.

După ce vorbiră *Beöthy*, *Hegedüs*, *Rudnyánszky*, *Rakovszky*, *Zichy* şi *Pulszky*, luă cuvântul *Gabriel Ugron*, care atacă cu vehemenţă pe ministrul de război, faţă cu care n'are încredere. *Ugron* dice între altele, că el i-a în considerare exclusiv spiritul naţional în armată. Armata, dice guralivul vorbitor, o priveşu ca pe-o parte separată hermetice. După părerea lui se face risipă cu milioanele şi insistă cu deosebire pentru a se delătura protecţia şi nepotismul în armată.

Răspunsul ministrului de război *Bauer* nu oferă nimic deosebit. La sfârşitul vorbirii sale ministrul dice, că nu s'a făcut încă tot ce pretinde o armată bună. Sunt lipse, cari trebuie să se astupe, căci le pretinde progresul şi tendinţa legitimă de-a perfecţiona armata.

În cestiunea înfiinţării unei academii militare în Ungaria, majoritatea a votat propunerea delegatului *Hegedüs*, ca să se înfiinţeze această academiă.

Propunerea lui *Beöthy* însă, ca limba de propunere în noua academiă militară, ce se va înfiinţa în Ungaria să fiă limba maghiară, s'a respins.

În şedinţa dela 8 Octomvre s'a continuat desbaterile asupra budgetului armatei, la ordinea zilei fiind discuşiunea asupra răspunsului ministrului de război privitor la propunerea limbii maghiare în şcolile militare şi corespunzarea autorităţilor militare cu autorităţile civile unguresc.

Din partea opoziţiei au vorbit *Beöthy* şi *Ugron*, atacând vehement răspunsul ministrului de război, pe cari noi l'am fost reproducu într'unul din numerii trecuţi ai foiei, şi declarându-se nemulţumiţi cu el.

Ugron dice între altele: Ungaria şi Austria înseamnă două naţiuni deosebite: austriacă şi maghiară. Soldatul este s'eu maghiar sau austriac, fiindcă un imperiu, o patriă comună, care nu e nici maghiară, nici austriacă, ci o corcitură — nu există. Radicarea limbii maghiare la gradul de limbă de propunere în armata comună provine din instituţia dualismului, din necesitatea pregătirei. Decă armata vré să învingă, atunci trebuie să se ţină s'eu de spiritul ei naţional; armata aşa-déră trebuie să fiă crescută şi alimentată cu spirit naţional (unguresc). Acesta se pute face numai aşa, decă la institutele militare se va introduce plan de învăţământ unguresc şi limba de propunere maghiară.

La aceste observă ministrul de război *Bauer*, că în institutele militare s'a făcut tot ce s'a promis faţă cu studiul limbii maghiare.

SCIRILE ŢILEI.

— 28 Septembrie.

Sânşirea bisericei româneşti gr. c. din Turţu a fost anunţată pe ieri, 9 Octomvre n. c. Programa festivităţilor a fost bogat arangiată de preotul local *Iovan Popu* şi curatorul *Nicora Marişia*, cari prin bilete tipărite au anunţat ţinerea acestor festivităţi. Montaniştii dela minele din Turţu, în sensul programului, au avut să anunţe însemnătatea zilei prin 24 salve de trăscuri, după cari urmară celalalte puncte din program, cu totul în număr de dece. De-odată cu sânşirea bisericei, s'a proiectat şi sânşirea caseparohiale, care a fost reînviată. Esecu-

tarea cântărilor a fost încredinţată corului vocal din Turţu. Cu aceste festivităţi a fost anunţată şi o petrecere,

— x —

Românii din Panciova, considerând că — după conscrierea făcută, — au 65 de băieţi români obligaţi a cere şcolă şi că oraşul Panciova a înfiinţat şcolă comunale cu limba de propunere: germană, maghiară şi s'erbă, — au fost înaintat o rugare cătră comitetul administrativ al numelui oraş, cerendă ca acesta să înfiinţeze o şcolă şi pentru Români, adică cu limba de propunere românească. Acestă rugare a Românilor a fost însă respinsă din partea comitetului adm. pe motivele: „Comisiunea şcolară a decis, ca în clasele III şi IV normale toate obiectele de învăţământ să se propună exclusiv în limba maghiară, deci, decă s'ar înfiinţa o şcolă română, atunci mai cu greu s'ar pute satisface postulatelor cuprinse în decisiunea comisiei şcolare“. „*Luminătorul*“, după care reproducem aceste date, a primit mai multe informaţiuni. Românii au apelat la ministrul de culte contra hotărării suscitade a oraşului, însă ce să veşi? *Luminătorul* ministeriu a aflat şi el, că e raţională hotărerea, că raţiunea ei e sănătoasă, că motivele ei sunt bune şi patriotice, şi deci, la apelaţiunea Românilor a trimis „inalta“ sa ord. aprobătoare de sub nr. 2216/92 prin carea dice, din cuvânt în cuvânt: „a közigazgatási bizottság által hozott határozatot helybenhagyandónak találtam“. Adică „inaltul“ ministeriu de culte a aprobat hotărerea din aceleaşi motive! — Mai trebuie ore comentară?

— x —

Ultima compoziţie a lui *Porumbescu*. A apărut ultima compoziţie a mult regretatului *Ciprian Porumbescu*, ce a scris-o pe îpotul morţii sale: „*Tempi passati*“, nocturnă pentru pian, şi se află de vânzare în folosul fundaţiunii „*Ciprian*“ aici în Braşov la *N. I. Ciurcu*, în Sibiu la *Krafft* şi în Oraviţa la *I. Teranu*.

— x —

Curs de limba română. Cetim în „*Gazeta Bucovinei*“, că societatea d'omnelor române din Bucovina a deschis şi pentru anul şcolar 1892/93 un curs de limba română pentru copile române. Inscrerile se pot face în fiă-care şi în localurile Societăţii pentru cultura şi literatura română, Strada Transilvaniei nr. 7. Joi în 6 Octomvre n. c. se va începe învăţământul în trei despărţituri, care este încredinţat d-rei *Stefania Turcchi*. Societatea d'omnelor române invită pe părinţi a-şi inscrie copilele la cursul numit, pentru care nu se plătesce nici o taxă s'eu didactru.

— x —

Delegaţiunile în Pojună. Cetim în „*Budapesti Hirap*“ dela 8 Octomvre, că la casă, decă din cauza colerei delegaţiunile vor fi silit să fiă strămutate din Budapesta într'un oraş din provinciă, atunci la dorinţa majorităţii membrilor din delegaţia, ele îşi vor continua desbaterile în Pojună. Organele semi-oficiose însă spun, că delegaţiile nu vor pute să continue într'altă loc şedinţele, decă în Budapesta.

— x —

„*Marşul Ligei*“. Domnul colonel *Glogoveanu* din armata română a compus un marş de totă rumşeşe, însoţit de nisce admirabile cuvinte dintr'un cântec popular din Transilvania. Acest marş: intitulat „*Marşul Ligei*“, se cântă deja într'o mare parte a Olteniei, şi chiar de muzicele militare; el a fost dedicat Ligei culturale. Comitetul Ligei, primind cu o deosebită plăcere această dedicaţiune, aduce d-lui colonel *Glogoveanu* cele mai vii mulţumiri ale sale.

Un sinod protopopescu între baionete.

Un casă revoltătoru ce s'a petrecut Ţilele acestea în Câmpia, caracterisază în modul cel mai

Cursul la bursa din Viena

din 8 Octomvre a. c. 1892

Table with financial data including Renta de aur 4%, Benta de harti 5%, Imprumutul cailor ferate ungare, etc.

Despagubirea pentru dijma de vin

Table with financial data including ungrescu, Imprumutul cu premiul ungrescu, Losurile pentru regularea Tisei si Se-ghedinului, etc.

Cursul pietei Braşov

din 9 Octomvre st. n. 1892.

Table with market data including Bancnote romanesce, Argintu romanescu, Napoleon-d'ori, etc.

Nr. 13529/92.

937,3-2.

PUBLICAŢIUNE

In puterea ordinaŭiei ministerului de interne Nr. 53061 am dispus deja la 25 Iuliu a. c. Nr. 10058/92 ca toti c

In sensul acesta s'au facut si o publicaŭiune din partea c

Consider

Toŭi hotelierii, ospetarii si birtaŭii, incatu si toti privati sunt obligati ca indatu ce soseŭte la Braşov

Transgresiunile in contra acestei dispoŭiŭii - intru catu nu cadu sub competinta forului criminal

Braşov, 7 Octomvre 1892.

Roll Gyula, vicespanu.

Avisu d-loru abonaŭi!

Rugam pe d-nii abonaŭi ca la reinoirea prenumeraŭiunii se binevoiasca a serie pe cuponulu mandatului postal

Domnii, ce se aboneza din nou, se binevoiasca a serie adresa lamuritu si se arate si posta ultima.

Administraŭ. „Gaz. Trans.“

Numere singurateice din „Gazeta Transilvaniei“ a 5 cr. se potu cumpera in libraria Nicolae Ciurcu

Mersulu trenurilor

pe liniile orientale ale c

Large table with train schedules and fares between various cities like Budapesta, Braşov, Sibiu, etc.

Nota: Numerii incuadrati cu linii grose insemneza orele de nopte.